

OCENA DOROBKU NAUKOWEGO I ROZPRAWY HABILITACYJNEJ dr n. med. Jacek Robert Janica

Doktor Jacek Janica jest absolwentem Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej w Białymstoku z roku 1991. Po ukończeniu studiów i stażu podyplomowego rozpoczął pracę jako wolontariusz najpierw w Klinice Położnictwa i Ginekologii, a następnie Zakładzie Radiologii Państwowego Szpitala Klinicznego w Białymstoku. Jednocześnie rozpoczął staż specjalizacyjny z radiodiagnostyki. Po zdaniu egzaminów specjalizacyjnych I i II stopnia, dr Janica uzyskał stopień doktora nauk medycznych, za rozprawę dotyczącą densytometrii masy kostnej u mężczyzn przewlekłe nadużywających alkoholu. Począwszy od roku 1993 jest zatrudniony początkowo na stanowisku asystenta a później adiunkta w Zakładzie Radiologii Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku. Przebieg dotychczasowej pracy zawodowej i naukowej wskazuje na jednoznaczny związek z problematyką diagnostyki obrazowej w chorobach wątroby.

Ocena dorobku naukowego

Dotychczasowa działalność naukowa doktora Jacka Janicy wiązała się głównie z następującymi kierunkami:

1. Diagnostyka i leczenie nieprawidłowości naczyniowych z wykorzystaniem technik radiologicznych.
2. Techniki USG, TK i MRI w diagnostyce narządów i naczyń.
3. Badania genetyczne śladów biologicznych.

W początkowym okresie pracy zawodowej zainteresowania dr Jacka Janicy były skoncentrowane na zastosowaniu metod angiograficznych w diagnostyce chorób nowotworowych. Dodatkowo kandydat uczestniczył w badaniach dotyczących wykorzystania embolizacji jako metody wspierającej leczenie nowotworów. Dotyczyło to włókniaków nosogardzieli, nowotworów kręgosłupa, malformacji naczyniowych mózgu oraz raka nerki. W tym ostatnim przypadku szczególnie istotne było wykazanie wpływu embolizacji raka nerki na poprawę wskaźników immunologicznych zwłaszcza w zakresie odpowiedzi typu komórkowego, co rzutowało na predyspozycje do zakażeń okołoperacyjnych. W omawianym okresie pracy zawodowej dr Janica był również zaangażowany w badania nad zastosowaniem metod radiologicznych w diagnostyce narządu ruchu. Warto zwrócić uwagę na intensywną współpracę kandydata ze specjalistami reprezentującymi inne dziedziny, zwłaszcza laryngologami, chirurgami, genetykami, neurologami, a także diagnostami laboratoryjnymi.

W kolejnym etapie rozwoju zawodowego i naukowego, zainteresowania doktora Janicy dotyczyły innowacyjnych metod diagnostyki obrazowej. Obejmowały

one ocenę przydatności ultrasonografii trójwymiarowej w diagnostyce zmian ogniskowych w wątrobie i kamicy dróg żółciowych, a także torbieli trzustki. W pracach publikowanych i prezentowanych podczas międzynarodowych konferencji wykazano przede wszystkim przydatność tej nowatorskiej wówczas techniki podczas wykonywania biopsji narządów. Aktywność kandydata obejmowała także wykorzystanie techniki dopplerowskiej w diagnostyce i monitorowaniu zaburzeń naczyniowych oka, a także tomografii komputerowej spektroskopii rezonansu magnetycznego w monitorowaniu udaru. Szczególnie ważne były badania nad zastosowaniem środków kontrastowych w diagnostyce ultrasonograficznej zmian ogniskowych w wątrobie, nadciśnienia wrotnego, ocenie perfuzji nerek po przeszczepieniu, a także w monitorowaniu pacjentów po wszczepieniu stentgraftu aortalnego.

Trzecią grupę prac stanowiły realizowane we współpracy z Zakładem Medycyny Sądowej UMB badania oceniające możliwości genotypowania i identyfikacji osobniczej w tkankach poddanych działaniu różnych czynników fizycznych i środowiskowych.

Wyniki omówionych powyżej badań zostały zawarte w 113 pracach. Według przedłożonego wykazu znacząca część, bo 46 zostało opublikowanych w formie prac oryginalnych, a pozostałe jako opracowania poglądowe lub kazuistyczne (10), oraz w formie streszczeń zjazdowych (57). Wyjaśnienia wymaga drobna niespójność podsumowań bibliometrycznych przedstawionych w „Wykazie osiągnięć” i „Autoreferacie”, oraz celowość wyszczególniania tzw. „prac wieloosrodkowych”. W 9 z prac oryginalnych dr Janica był pierwszym autorem. Sumaryczna wartość Impact Factor czasopism, w których opublikowane zostały prace ze współautorstwem kandydata wynosi 16,7, a wartość punktacji Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego wszystkich czasopism zawierających publikacje ze współautorstwem Jacka Janicy, według dostarczonej dokumentacji wynosi 437, a wartość wskaźnika „h” = 3. Całość dorobku wskazuje na stosunkowo wysoką aktywność publikacyjną, wystarczającą do ubiegania się o stopień doktora habilitowanego, która jednak nie znalazła jak dotychczas oddźwięku w postaci cytowania publikacji ze współautorstwem kandydata przez innych autorów. Doktor Jacek Janica uczestniczył w 2 projektach badawczych finansowanych ze środków MNiSW, a także w 14 pracach statutowych UMB.

Ocena działalności dydaktycznej

Wprawdzie prowadzenie zajęć dydaktycznych należy do podstawowych obowiązków nauczyciela akademickiego, to jednak należy podkreślić zaangażowanie doktora Jacka Janicy w nauczanie diagnostyki obrazowej już od początku pracy zawodowej. Uczestniczył on w realizacji programów nauczania na kierunkach lekarskim, lekarsko-dentystycznym, elektroradiologii, pielęgniarstwa, fonoaudiologii i ratownictwa. Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku.

Doktor Janica jest również zaangażowany w kształcenie podyplomowe, czego przejawem jest jego udział w kursach w charakterze wykładowcy i prowadzącego zajęcia praktyczne z zakresu ultrasonografii. Warto podkreślić w tym miejscu, że dr

Jacek Janica był byto kierownikiem i recenzentem wielu prac magisterskich oraz opiekunem specjalizacji lekarza z zakresu radiologii.

Ocena rozprawy habilitacyjnej

Rozprawa habilitacyjna pod tytułem: „Ocena skuteczności ultrasonografii ze wzmocnieniem kontrastowym w diagnostyce zmian ogniskowych wątroby” została przygotowana w formie opracowania monograficznego. Autor postawił sobie za cel wykorzystanie ultrasonografii ze wzmocnieniem kontrastowym (CEUS) jako metody umożliwiającej różnicowanie zmian ogniskowych w wątrobie, a także porównanie jej skuteczności różnicującej z badaniem ultrasonograficznym w prezentacji B oraz z trójfazową tomografią komputerową. Jednak głównym zadaniem jak się wydaje było ustalenie miejsca ultrasonografii ze wzmocnieniem kontrastowym w diagnostyce chorób ogniskowych wątroby.

Tematyka podjętych badań nabiera szczególnego znaczenia gdy uświadomimy sobie, że badania prowadzone przez kandydata dotyczyły populacji chorych wśród których znajdują się osoby z rakiem wątrobowokomórkowym dla których szybkie i jednoznaczne postawienie rozpoznania może być kluczowe w ratowaniu życia. Z drugiej strony od skuteczności diagnostycznej technik obrazowania wątroby zależy ograniczenie stresu związanego z rozpoznaniem zmiany ogniskowej u osób ze zmianami o charakterze łagodnym. Dlatego pracę przedstawioną przez dr Jacka Janicę należy uznać za cenną, zwłaszcza ze względu na praktyczne zastosowanie jej wyników.

W Części Ogólnej rozprawy kandydat przedstawił w treściwy lecz klarowny sposób budowę anatomiczną wątroby i podstawowe informacje o technikach obrazowania wykorzystywanych w diagnostyce tego narządu z uwzględnieniem bezpieczeństwa ich stosowania. Wspomniał także o innych metodach wykorzystywanych w diagnostyce nowotworów wątroby. Wreszcie scharakteryzował poszczególne zmiany ogniskowe pod kątem możliwości ich diagnozowania. Prezentowane w tej części informacje są oparte na licznych, trafnie dobranych i aktualnych pozycjach piśmiennictwa. Proporcje tematyki zawartej w Części Ogólnej zostały właściwie ustalone z dominacją zagadnień, których przedstawienie jest niewątpliwie konieczne dla lepszego zrozumienia uzyskanych wyników badań. Jednak dla całości obrazu byłoby celowe umieszczenie w tej części rozprawy rysu historycznego ilustrującego rozwój technik obrazowania wykorzystywanych w diagnostyce chorób wątroby. Tego typu rozdział pozwoliłby na zilustrowanie tempa przemian i rozwoju jaki dokonał się w tej dziedzinie w ostatnich latach.

Opis zastosowanej metodyki uwzględnia szczegółowy opis grupy badanych pacjentów. Zwraca uwagę jednoznaczne określenie kryteriów diagnostycznych zastosowanych podczas korzystania z poszczególnych metod obrazowania. Poszczególne techniki i wykorzystane urządzenia zostały opisane z wystarczającą precyzją.

Opis uzyskanych wyników został przedstawiony w sposób uporządkowany z ich ilustracją w formie rycin i tabel, pozwalający na śledzenie toku myślenia autora. Doktor Janica dowiódł przydatności CEUS w różnicowaniu zmian ogniskowych w

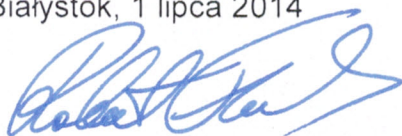
wątrobie, ze szczególnym uwzględnieniem różnicowania zmian łagodnych od złośliwych, dokumentując przy tym znaczenie poszczególnych cech różnicujących. Praca dowiodła wyższość techniki wykorzystującej wzmocnienie kontrastowe nad badaniem w prezentacji B, a w przypadku niektórych stanów chorobowych, także nad trójfazową tomografią komputerową.

W Dyskusji autor zaprezentował warte docenienia krytyczne podejście do wyników badań własnych, a także możliwe ich implikacje prognostyczne i terapeutyczne.

Wniosek końcowy

Stwierdzam, że przedstawione do zaopiniowania dorobek naukowy i rozprawa habilitacyjna spełniają wymogi konieczne do uzyskania stopnia doktora habilitowanego, a sama rozprawa habilitacyjna stanowi twórczy wkład do wiedzy na temat diagnostyki chorób wątroby. Dlatego przedkładam Wysokiej Radzie Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku wniosek o dopuszczenie kandydata do kolejnych etapów przewodu habilitacyjnego.

Białystok, 1 lipca 2014

Prof. dr hab. Robert Flisiak

Kierownik Kliniki Chorób Zakaźnych i Hepatologii Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku

Prezes Polskiego Towarzystwa Hepatologicznego

Wiceprezes Polskiego Towarzystwa Epidemiologów i Lekarzy Chorób Zakaźnych